

MONITORING IZVJEŠTAJ

RAD SKUPŠTINE JESENJE ZASIJEDANJE

NASLOV PUBLIKACIJE:

Monitoring izvještaj: Rad Skupštine (Jesenje zasijedanje)

IZDAVAČ:**Institut alternativa**

Ulica Jaglike Adžić broj 13, 8/30, 81000 Podgorica

+382 (0) 20 268 686

info@institut-alternativa.org

UREDNIK:

Stevo Muk

AUTORKA:

Jelena Radulović

DIZAJN I PRELOM:

Artbuk d. o. o.

Podgorica, mart 2025.

CIP - Katalogizacija u publikaciji

Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-9940-48-027-1

COBISS.CG-ID 36204548

Monitoring izvještaj je izrađen u okviru projekta „Odgovornost umjesto izgovora: Skupština građanima“, koji Institut alternativa sprovodi uz podršku Nacionalne zadužbine za demokratiju (National Endowment for Democracy). Izvještaj je isključiva odgovornost autora i ne odražava stavove Nacionalne zadužbine za demokratiju.

Sadržaj

Sažetak nalaza	4
Razmatranje budžeta u Skupštini Crne Gore	5
Zakazivanje i sprovođenje premijerskog sata	6
Zahtjevi za izradu istraživačkih radova - Istraživački centar i Parlamentarna budžetska kancelarija Skupštine	8
Kako se sprovode kontrolna saslušanja	10
Izmjena Odluke o posebnim savjetnicima	12
Kako odlaze u penziju sudije Ustavnog suda?	13
Statistika zakona	16
Skidanje poslaničkog imuniteta i rad Administrativnog odbora	17
Zaključak	20
Izvori	21

Sažetak nalaza

Jesenje zasijedanje 28. saziva Skupštine Crne Gore obilježilo je nastavak već utvrđenih praksi u vidu neprohodnih kontrolnih mehanizama, ali i novih kao što je opozicioni bojkot rada parlamenta izazvan odlukom Ustavnog odbora da konstatuje prestanak mandata sutkinji Ustavnog suda Dragani Đuranović zbog sticanja uslova za starosnu penziju. Politička nestabilnost, slaba prohodnost zakonskih rješenja u plenumu i nedovoljno korišćenje istraživačkih resursa zakonodavnog doma uočeno je i u ovom posmatranom periodu.

Pored pomenutih, poslanici parlamentarne većine nastavili su sa praksom kasnog odlučivanja i održavanja kontrolnih saslušanja, s posebnim akcentom na neprohodnost manjinskih inicijativa. U posmatranom periodu, a po uzoru na Proljećnje zasijedanje i izmjene Poslovnika, poslanici su u cilju ispunjavanja političkih dogovora izmijenili Odluku o posebnim savjetnicima kojim su ukinuti svi dosadašnji uslovi u vidu traženog nivoa obrazovanja i poznavanja jednog stranog jezika.

Onemogućavanje rada i postupanja po zahtjevima tužilaštva da se poslanicima većine skine imunitet zbog formiranih predmeta obilježilo je Jesenje zasijedanje. Do danas, Administrativni odbor ne odlučuje o zahtjevu Višeg državnog tužilaštva da se imunitet skine poslaniku Nove srpske demokratije i predsjedniku Opštine Nikšić Marku Kovačeviću, koji se tereti za izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje. Uporedo, više od tri godine parlamentarna većina ne odlučuje o zahtjevu da se poslaniku Iliru Čapuniju skine imunitet, uprkos tome što je osumnjičen za zloupotrebu službenog položaja dok je bio na poziciji predsjednika Skupštine opštine Ulcinj.

U nastavku, donosimo presjek ključnih događaja koji su obilježili rad Skupštine od početka Jesenjeg zasijedanja u oktobru 2024. Godine.

Razmatranje budžeta u Skupštini Crne Gore

Procedura rasprave i usvajanja budžeta Crne Gore za 2025. godinu otpočela je 15. novembra 2024. godine, kada je Vlada utvrdila Predlog zakona o budžetu za 2025. godinu i isti uputila u skupštinsku proceduru. Deset skupštinskih odbora je, u okvirima svojih nadležnosti nad pojedinačnim potrošačkim jedinicima, razmatralo Predlog. Informativni pregled poslanicima je izradilo 8 skupštinskih službi odbora, uz napomenu da služba Odbora za ekonomiju, finansije i budžet ne kreira informativni pregled od formiranja Parlamentarne budžetske kancelarije Skupštine. Poslanici su pokušali da povedu raspravu i usvoje Zakon o budžetu na sjednici 20. decembra, ali bezuspješno, jer je opozicija blokirala rad sjednice. Crna Gora je u 2025. godinu ušla sa privremenim finansiranjem, a budžet je, nakon izricanja kaznene mjere udaljenja poslanika i poslanica opozicije, usvojen 7. februara 2025. godine.

Predsjednik Skupštine Andrija Mandić u novembru 2024. godine najavio je da će u prijedlog budžeta biti unijeta stavka prema kojoj će svaki poslanik moći da ima po jednog savjetnika koji će mu pomoći u radu.¹ Ipak, uvidom u Budžet Skupštine Crne Gore za 2025. godinu, koji je u odnosu na prethodnu godinu povećan za oko tri miliona eura, ova stavka nije našla svoje mjesto. Povećanje u budžetu odnosilo se na gotovo duplirane izdatke za usluge u pogledu službenih putovanja i reprezentacije, dok su izdaci za aktivnosti poslaničkih klubova sa dotadašnjih 360 hiljada porasli na 1.68 miliona eura. Dodatnih 300 hiljada eura budžetom Skupštine za 2025. godinu je opredijeljeno na obezbjeđivanje multimedijalne i produkcijske podrške, a pored povećanja izdataka za poslaničke apanaže, povećani su i troškovi ostale administracije Skupštine za oko milion eura u odnosu na 2024. godinu.

U pokušaju da poslanicima u najkraćem roku na što jasniji način približe budžetske izdatke za 2025. godinu, osam skupštinskih odbora pripremio je informativne preglede budžeta. Posebno se izdvajaju informativni pregledi Odbora za ljudska prava i slobode, ali i Odbora za međunarodne odnose i iseljenike, koji pored tabelarnog poređenja, daju i preglede revizija Državne revizorske institucije u odnosu na nadležne potrošačke jedinice i sugestije službe Odbora gdje se ovaj prijedlog i na koji način može unaprijediti. Odbor za rodnu ravnopravnost pripremio je i rodnu analizu Zakona o budžetu za 2025. godinu, u kojoj se apostrofira niska stopa orodnjenosti budžeta, a na šta je Institut alternativa više puta ukazivao u svojim analizama.²

1 Mandić: Nova stavka u budžetu, svaki poslanik može angažovati savjetnika, *Vijesti*, 12. 11. 2024. godine, dostupno na:

https://www.vijesti.me/vijesti/politika/732330/mandic-nova-stavka-u-budzetu-svaki-poslanik-moze-angazovati-savjetnika?utm_source=vijesti&utm_medium=article_related&utm_campaign=article_intext_related

2 Programsko budžetiranje u Crnoj Gori: Doprinos rodnoj ravnopravnosti ili samo štrik, Institut alternativa, decembar 2023. godine, dostupno na:

<https://institut-alternativa.org/programsko-budzetiranje-u-crnoj-gori-doprinos-rodnoj-ravnopravnosti-ili-samo-strik/>

Zakazivanje i sprovođenje premijerskog sata

Jesenje zasijedanje Skupštine Crne Gore obilježila su tri održana premijerska sata kojim se, za razliku od Proljećnjeg zasijedanja i učestalog odlaganja sjednica, premijer Milojko Spajić uredno odazvao. U oktobru, novembru i decembru, Spajić je odgovorio na ukupno 35 poslaničkih pitanja, od kojih su 21 pitanje uputili poslanici parlamentarne većine. Sjednice Premijerskog sata pratile su burne reakcije i svađe poslanika opozicije i većine, a posljednja, održana 20. decembra u jeku opozicione blokade Skupštine, završena je time što su odgovori na poslanička pitanja objavljeni na sajtu Vlade.

Shodno Poslovniku³, poslaničko pitanje se postavlja na posebnoj sjednici koja se održava najmanje jednom u dva mjeseca tokom redovnog zasijedanja Skupštine. Prvi u nizu premijerski sat održan 29. oktobra otvorio je pitanja stanja bezbjednosnog sektora, u kontekstu dvostrukog ubistva odbjeglog ubice Alije Balijagića, pitanja dvojnog državljanstva, izmjene Ustava, ekonomskog rasta i najavljene prosječne zarade u državi. Sjednicu je obilježio i verbalni sukob potpredsjednika Skupštine i poslanika PES-a Borisa Pejovića i poslanika Socijaldemokrata Branislava Nenezića⁴, ali i kritike na rad predsjednika Skupštine Andrije Mandića koji je u više navrata, bez vremenskog ograničenja, odgovarao na pitanja upućena Spajiću.

Novembarski premijerski sat, u poređenju sa ostalim održanim u posmatranom periodu, protekao je relativno mirno; poslanici su se interesovali da li će Spajić podnijeti ostavku nakon slabih rezultata Pokreta Evropa sad na lokalnim izborima u Podgorici, Kotoru i Budvi, ali i da premijer da objašnjenje na teme kupovine hotela u Donjoj Gorici koji je kupljen za potrebe preuređenja u studentski dom, dosadašnje primjene ekonomskog programa „Evropa sad 2“ i uticaja na povećanje cijena proizvoda, ulaska trgovinskog lanca Lidl na crnogorsko tržište... I ovog puta, na sajtu Vlade objavljeni su odgovori⁵ premijera Spajića na postavljena poslanička pitanja.

3 Član 187, Poslovnik Skupštine Crne Gore (“Službeni list Republike Crne Gore”, br. 051/06 od 4. 8. 2006, 066/06 od 3. 11. 2006, “Službeni list Crne Gore”, br. 088/09 od 31. 12. 2009, 080/10 od 31. 12. 2010, 039/11 od 4. 8. 2011, 025/12 od 11. 5. 2012, 049/13 od 22. 10. 2013, 032/14 od 30. 7. 2014, 042/15 od 29. 7. 2015, 052/17 od 8. 8. 2017, 017/18 od 20. 3. 2018, 047/19 od 12. 8. 2019, 112/20 od 24. 11. 2020, 129/20 od 30. 12. 2020, 065/21 od 18. 6. 2021, 048/24 od 24. 5. 2024, 080/24 od 16. 8. 2024)

4 Bruka za brukom u Skupštini: Prvo verbalni sukob Nenezića i Pejovića, pa Mugoše i Ivanovića, Vijesti, 29. 10. 2024. godine, dostupno na: [video-bruka-za-brukom-u-skupstini-prvo-verbalni-sukob-nenezica-i-pejovica-pa-mugose-i-ivanovica](#)

5 Premijerski sat: Odgovori predsjednika Vlade Milojka Spajića na poslanička pitanja, Vlada Crne Gore, 22. 11. 2024. godine, dostupno na: <https://www.gov.me/clanak/premijerski-sat-odgovori-predsjednika-vlade-milojka-spajica-na-poslanicka-pitanja-6>

U periodu održavanja trećeg po redu premijerskog sata jesenjeg zasijedanja opozicija je otpočela opstrukciju rada parlamenta, onemogućavajući održavanje sjednice 20 decembra. Poslanici i poslanice opozicije onemogućili su održavanje sjednice fizičkom blokadom plenuma, te uskratili Spajića za mogućnost da odgovori na 11 poslaničkih pitanja. Tom prilikom, poslanici su se interesovali za stanje projekta „Velje Brdo“, da li se mogu zatvoriti sva pregovaračka poglavlja sa Evropskom unijom do kraja 2026. godine, ali i kako je novi šef Agencije za nacionalnu bezbjednost opravdano imenovan na tu funkciju. Nakon što je predsjednik Skupštine Andrija Mandić prekinuo sjednicu, Spajić se ubrzo oglasio⁶ izjavom da neće ponovo dolaziti u Skupštinu, te da su svi odgovori na pitanja poslanika objavljeni na sajtu Vlade.⁷ Mandić je poslanicima koji su blokirali rad sjednice izrekao kaznenu mjeru⁸, o kojoj su naknadno dobili pisano obavještenje.⁹

Od početka 2025. godine, odnosno do kraja Jesenjeg zasijedanja, nije održan nijedan premijerski sat. Turbulencije u radu Skupštine oličene u opozicionoj blokadi rada nastavile su se i u januaru, a početkom februara Mandić je većini poslanika opozicije izrekao mjeru udaljenja sa sjednica na petnaest dana.¹⁰ Kažnjeni poslanici nisu mogli da prisustvuju raspravi, ali su imali pravo učešća u glasanju. Ipak, i dio poslanika opozicije koji nije sankcionisan se solidarisao sa kolegama, te je opozicija u potpunosti bojkotovala rad skupštinskih odbora i plenuma do daljnjeg.

6 Spajić nagovijestio da neće doći u Skupštinu: Svi odgovori već objavljeni, *Vijesti*, 22. 12. 2024. godine, dostupno na:

<https://www.vijesti.me/vijesti/politika/738075/spajic-nagovijestio-da-nece-doci-u-skupstinu-svi-odgovori-vec-objavljeni>

7 Premijerski sat, Odgovori predsjednika Vlade Milojka Spajića na poslanička pitanja, Vlada Crne Gore, 22. 11. 2024. godine, dostupno na:

<https://www.gov.me/clanak/premijerski-sat-odgovori-predsjednika-vlade-milojka-spajica-na-poslanicka-pitanja-6>

8 Član 106, Poslovnik Skupštine Crne Gore,

9 Mandić: Razumijem Spajića, poslanike koji su remetili red obavijestiću o izrečenoj mjeri, *Vijesti*, 22. 12. 2024. godine, dostupno na:

<https://www.vijesti.me/vijesti/politika/738080/mandic-razumijem-spajica-poslanike-koji-su-remetili-red-obavijesticu-o-izrecenoj-mjeri>

10 Član 110a, Poslovnik Skupštine Crne Gore (“Službeni list Republike Crne Gore”, br. 051/06 od 4. 8. 2006, 066/06 od 03. 11. 2006, “Službeni list Crne Gore”, br. 088/09 od 31. 12. 2009, 080/10 od 31. 12. 2010, 039/11 od 4. 8. 2011, 025/12 od 11. 5. 2012, 049/13 od 22. 10. 2013, 032/14 od 30. 7. 2014, 042/15 od 29. 7. 2015, 052/17 od 8. 8. 2017, 017/18 od 20. 3. 2018, 047/19 od 12. 8. 2019, 112/20 od 24. 11. 2020, 129/20 od 30. 12. 2020, 065/21 od 18. 6. 2021, 048/24 od 24. 5. 2024, 080/24 od 16. 8. 2024.

Zahtjevi za izradu istraživačkih radova - Istraživački centar i Parlamentarna budžetska kancelarija Skupštine

Ni tokom Jesenjeg zasijedanja Skupštine Crne Gore poslanici i poslanice nisu koristili istraživačke resurse i upućivali zahtjeve za izradu istraživačkih radova Parlamentarnoj budžetskoj kancelariji, dok je resurse Parlamentarnog instituta - Istraživačkog centra Skupštine iskoristilo svega šest poslanika i poslanica. Zahtjeve istraživačkim centrima Skupštine upućivali su poslanici parlamentarne većine i jedna nezavisna poslanica, dok u posmatranom periodu parlamentarna opozicija nije koristila ovaj resurs. Posebno zabrinjava podatak da je svega 7% poslanika i poslanica zatražilo stručnu pomoć u pripremi prijedloga zakona, ali i da to nije učinio nijedan poslanik parlamentarne opozicije.

Od ukupno 11 zahtjeva, dva je podnijela nezavisna poslanica Radinka Ćinćur, dok su preostalih devet podnijeli poslanici i poslanice parlamentarne većine, njih petoro. Opozicioni poslanici se nisu obraćali ni Istraživačkom centru ni Parlamentarnoj budžetskoj kancelariji od početka jesenjeg zasijedanja parlamenta.

Svega pet zahtjeva koje su poslanici podnijeli u posmatranom periodu odnosili su se na istraživački rad koji će im poslužiti u pripremi prijedloga zakona. Jedan zahtjev upućen je zbog pripreme poslaničke diskusije, dok preostalih pet ne navodi razlog, odnosno svrhu podnošenja i korišćenja pripremljenog istraživačkog rada. Dva zahtjeva podnesena dopisom (mejlom) poslanika Nikole Rovčanina kao svrhu navode „obavljanje poslaničke funkcije“, dok zahtjevi poslanice Radinke Ćinćur i Vasilija Čarapića nisu navodili svrhu izrade istraživačkog rada.

Skoro polovina, pet od 11 zahtjeva, nije podnijeto popunjavanjem obrasca za podnošenje zahtjeva, koji sadrži detalje o roku izrade, svrsi, tipu analize, roku objavljivanja, već jednostavnim dopisom predstavnicima Istraživačkog centra, u vidu poslatog mejla sa tematikom koju zanima podnosiocze zahtjeva. Ovakav vid podnošenja zahtjeva ostavlja jako malo prostora za analizu svrhe, rokova i dostupnosti izrađenih istraživačkih radova, pogotovo u kontekstu norme da se radovi mogu objaviti do tri mjeseca od dana dostavljanja¹¹, čime se gubi na aktuelnosti teme i mogućnosti kontinuiranog praćenja rada poslanika i poslanica.

Rok do tri mjeseca od dostavljanja analize propisan Pravilnikom o izradi istraživačkog rada nije zaustavio poslanika Dejana Đurovića da traži obustavu objavljivanja

¹¹ Pravilnik za izradu istraživačkih radova, Skupština Crne Gore

istraživačkog rada izrađenog po njegovom zahtjevu. Poslanik Đurović podnio je zahtjev za izradu istraživačkog rada na temu uporedne prakse za donošenje zakona o otvaranju tajnih dosijea službi bezbjednosti. Kao svrhu naveo je pripremu predloga zakona. Rok za izradu rada je, sudeći po formularu zahtjeva, „odmah“, a u koloni za rok objavljivanja poslanik Đurović navodi da ovaj dokument ne bi trebalo javno objaviti. Zahtjev je upućen 8. novembra prošle godine i uprkos tome što je rok istekao, ova analiza nije objavljena na sajtu Istraživačkog centra Skupštine.

Ipak, i kada poslanici upute prijedloge zakona oni su na čekanju - od 11 ukupno podnesenih, jedan je povučen, dok se još uvijek čeka na usvajanje preostalih deset. Nedovoljna iskorišćenost ovakvih resursa posebno dolazi do izražaja ako se u obzir uzme uočena povećana zakonodavna inicijativa parlamentaraca.¹² Gotovo dvije trećine zakona Vlada je u 2024. godini uputila Skupštini bez prethodno sprovedene javne rasprave; poslanici i poslanice su bili vrlo aktivni u predlaganju zakonskih rješenja, ali ne i u samoj analizi koliko će nas oni i koštati, dok je izvršna vlast u davanju mišljenja tokom 2024. godine gotovo uvijek ignorisala opozicione prijedloge.

¹² Skupština Crne Gore u 2024. Godini: Kako se usvajaju zakoni?, Institut alternativa, 26. 3. 2025. godine, dostupno na: [skupstina-crne-gore-u-2024-godini-kako-se-ustvaju-zakoni](https://www.institutalternativa.org/skupstina-crne-gore-u-2024-godini-kako-se-ustvaju-zakoni)

Kako se sprovode kontrolna saslušanja

U posmatranom periodu svega trećina podnijetih zahtjeva za održavanje kontrolnih saslušanja su usvojena i sprovedena. Od ukupno devet inicijativa, samo tri su našle prolaz pred skupštinskim odborima. Ovom vrstom nadzornog mehanizma se od početka Jesenjeg zasijedanja nisu služili poslanici parlamentarne većine - poslanici većine nisu podnijeli nijedan zahtjev za održavanje kontrolnog saslušanja. Odborima je upućeno pet takozvanih „manjinskih“ inicijativa, dok su 4 inicijative podnijeli po jedan ili dva poslanika/-ca opozicije.

Još od 2010. godine, Zakon o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane prepoznaje „manjinsku inicijativu“, odnosno mogućnost da jednom u toku redovnog zasijedanja Skupštine Odbor održi sjednicu na zahtjev jedne trećine članova, sa jednom tačkom dnevnog reda. Izmjenama Poslovnika Skupštine iz 2012. godine, ta mogućnost je data svim odborima, dok je 2020. povećan broj inicijativa - sa jedne na dvije u toku redovnog zasijedanja. Parlamentarna većina se u toku proljećnjeg zasijedanja „pobrinula“ za uskraćivanje kontrolnog mehanizma manjinske inicijative, smanjivši broj zahtjeva opozicije koje imaju „prolaz“ sa dva na jedan. Uprkos tome što čine većinu u svim skupštinskim odborima, izmjenama Poslovnika u odnosu na član 75, dotadašnje dvije manjinske inicijative koje ne mogu biti preglasane pretvorene su u jednu manjinsku i jednu inicijativu parlamentarne većine.¹³

U odnosu na proljećnje zasijedanje, praksa i tempo odlučivanja po manjinskim inicijativama ostalo je maltene identično i tokom jesenjeg zasijedanja – od pet podnijetih zahtjeva, samo jedno manjinsko kontrolno saslušanje je usvojeno i sprovedeno. U proljećnom zasijedanju, opozicija je uputila 11 zahtjeva za kontrolno saslušanje po principu manjinskih inicijativa, od kojih je svega 5 usvojeno, a 4 sprovedeno. Pokušaj kontrolnog saslušanja na temu postupanja sektora bezbjednosti u odnosu na učestale likvidacije u obračunima kriminalnih klanova i u slučaju odbjeglog ubice Alije Balijagića stopirano je pred Odborom za bezbjednost i odbranu. Uprkos tome što je u pitanju manjinska inicijativa, poslanici parlamentarne većine su preglasali opozicione poslanike¹⁴ i onemogućili održavanje ovog kontrolnog saslušanja.

Preostale četiri manjinske inicijative našle su se pred Odborom za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje; dvije inicijative su dobile zeleno

13 Monitoring izvještaj: Rad Skupštine - Proljećno zasijedanje, Institut alternativa, 26. 9. 2025. godine, dostupno na: [monitoring-izvjestaj-rad-skupstine-proljecno-zasijedanje](#)

14 Odbijena inicijativa za kontrolno saslušanje Spajića, Šaranovića i čelnika sektora bezbjednosti, *Vijesti*, 20. 11. 2024. godine, dostupno na: [odbijena-inicijativa-za-kontrolno-saslusanje-spajica-saranovica-i-celnika-sektora-bezbjednosti](#)

svjetlo, dok su preostale dvije i dalje na čekanju. Uprkos tome što su podnesene 28. novembra i 12. decembra prošle godine, još uvijek nisu našle svoje mjesto u dnevnom redu sjednica Odbora.

Prolongiranje svrstavanja zahtjeva u sami dnevni red sjednica karakteriše i preostale zahtjeve za kontrolna saslušanja koje su samostalno ili u paru podnosili poslanici i poslanice opozicije. Zahtjevi poslanika Filipa Adžića i Jevrosime Pejović podnijeti u novembru 2024. godine i dalje su na čekanju; o istim uopšte nije raspravljano. Ovi opozicioni poslanici su tražili saslušanja na teme izbora vršioca dužnosti Agencije za nacionalnu bezbjednost i navodne narušene bezbjednosne situacije u državi i haosa u sektoru bezbjednosti. Na ovakav način, po identičnom obrascu i nastavku loše prakse nedovoljno ažurnog odlučivanja, obesmišljava se aktuelnost teme i sprječava otvaranje šire diskusije, na šta smo više puta do sada ukazivali.¹⁵

¹⁵ Osam mjeseci od inicijative do saslušanja: Odbor konačno razmotrio izvještaj DRI o CEDIS-u, Institut alternativa, 16. 10. 2024. godine, dostupno na: [osam-mjeseci-od-inicijative-do-saslusanja-odbor-konacno-razmotrio-izvjestaj-dri-o-cedis-u](#)

Izmjena Odluke o posebnim savjetnicima

Izmjenom Odluke o posebnim savjetnicima u Skupštini Crne Gore, Administrativni odbor ukinuo je propisane kriterijume za imenovanje posebnih savjetnika, kako bi se absolvent Elektrotehničkog fakulteta i član Nove srpske demokratije Mirko Miličić imenovao za šefa kabineta predsjednika Skupštine Andrije Mandića. Na 28. sjednici, Odbor je usvojio izmjene Odluke¹⁶ koje su dovele do brisanja kriterijuma za posebne savjetnike, čime više nisu definisani bilo kakvi kriterijumi za posebne savjetnike, a koji su do tada bili visoka stručna sprema i znanje jednog stranog jezika.

Posebne savjetnike, shodno Odluci, imenuje Administrativni odbor na prijedlog predsjednika, odnosno potpredsjednika Skupštine. Izmjenama praktično više i ne postoje kriterijumi koje kandidati za posebne savjetnike moraju ispuniti pri imenovanju, a što se ne odnosi samo na imenovanje šefa kabineta, već i sve savjetnike predsjednika Skupštine, kojih može biti čak do devet.

Na 28. sjednici Administrativnog odbora usvojene su izmjene Odluke o posebnim savjetnicima, a na idućoj, 29. sjednici odbora, koja nije emitovana uživo na YouTube kanalu Skupštine Crne Gore, poslanici parlamentarne većine podržali su prijedlog da se za šefa kabineta predsjednika Skupštine imenuje Mirko Miličić. On je imenovan na prijedlog predsjednika Skupštine Andrije Mandića od 11. decembra 2024. godine. U prijedlogu se navodi da je absolvent akademskih studija Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta Crne Gore, a njegovu kandidaturu podržalo je sedam poslanika parlamentarne većine, te donijelo Rješenje o imenovanju i zaradi.

U toku Proljećnjeg zasijedanja, rekonstrukcija Vlade i ulazak Albanskog foruma u izvršnu vlast, diktirala je promjene Poslovnika Skupštine Crne Gore u kontekstu izbora potpredsjednika Skupštine iz reda manjinskih partija. Izmjenom, umjesto konsenzusa manjinskih partija oko kandidata, potpredsjednika može predložiti svega jedan poslanik, koji se potom bira prostom većinom u plenumu. Na taj način je, prema sopstvenom priznanju predsjednika Skupštine Andrije Mandića¹⁷, ispoštovan politički dogovor kadriranja kandidata Albanskog foruma, čime je Nikolla Camaj imenovan za potpredsjednika Skupštine.

¹⁶ Član 3 stav 5 Odluke o posebnim savjetnicima Skupštine Crne Gore

¹⁷ Nastavak Šeste sjednice Prvog redovnog zasijedanja, Skupština Crne Gore, 31. 7. 2024, dostupno na: [watch](#)

Kako odlaze u penziju sudije Ustavnog suda?

Jesenje zasijedanje 28. saziva Skupštine Crne Gore obilježio je i opozicioni bojkot rada Parlamenta, kao protestni odgovor na odluku Ustavnog odbora Skupštine Crne Gore da penzioniše sutkinju Ustavnog suda Draganu Đuranović shodno normama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Sjednicu odbora pratila je žustrar rasprava o odsustvu obavještenja Ustavnog suda da li i kada pomenuta sutkinja ispunjava uslove za odlazak u starosnu penziju, ali i da li se sudije Ustavnog suda penzionišu shodno normama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ili Zakona o radu. Sporenje oko odluke, koju je opozicija okarakterisala i kao ustavni puč¹⁸, dovela je do opstrukcije rada Skupštine, koja krajem decembra nije usvojila niz zakona koji su mjesecima na čekanju, uključujući i Zakon o budžetu Crne Gore za 2025. godinu.

Zakon o radu¹⁹ predviđa da zaposlenom radni odnos prestaje po sili zakona kada navrši 66 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja. Sa druge strane, Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju²⁰ propisuje da osiguranik stiže pravo na starosnu penziju kada navrši 65 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja, odnosno 40 godina staža osiguranja i 61 godinu života. Neujednačene odredbe, ali i pitanje uvođenja posebnih normi kojim će se penzionisati sudije i sutkinje Ustavnog suda, obilježile su 11. sjednicu Ustavnog odbora.

Tom prilikom, članovi Odbora razmatrali su pitanje raspisivanja javnog poziva za izbor sudije/a Ustavnog suda. Polemisalo se i o tome da Ustavni sud nije obavijestio nadležni skupštinski odbor da troje sudija i sutkinja stižu uslove za prestanak mandata, a poslanici su naveli i da su se o ovim okolnostima informisali iz medija.²¹ Sjednicu su obilježile kritike članova parlamentarne većine i opozicije upućene Ustavnom sudu, koji je predmetno obavještenje dostavio Odboru tek nakon dopisa predsjednice ovog skupštinskog tijela Jelene Božović, uprkos tome što Zakon o Ustavnom sudu Crne Gore propisuje obavezu da se odbor obavijesti šest mjeseci prije ispunjenja uslova za ostvarivanje prava na starosnu penziju, odnosno prije isteka mandata.²²

18 Vuković: Večeras je u Skupštini Crne Gore izvršen ustavni puč, počinjemo novu fazu borbe za demokratiju, *Portal analitika*, 17. 12. 2024. godine, dostupno na: [vukovic-veceras-je-u-skupstini-crne-gore-izvršen-ustavni-puc-pocinjemo-novu-fazu-borbe-za-demokratiju](https://www.youtube.com/live/0LnxkNrE9kU?si=ex_XuT4LUg_d2sXL)

19 Član 164 Zakona o radu

20 Član 16 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju

21 11. sjednica Ustavnog odbora, Skupština Crne Gore, dostupno na: https://www.youtube.com/live/0LnxkNrE9kU?si=ex_XuT4LUg_d2sXL

22 Član 7 stav 2 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore

Četiri dana kasnije, na nastavku 11. sjednice, Ustavni odbor je glasovima parlamentarne većine zaključio da je sutkinja Đuranović ispunila uslove za penziju shodno Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju i odlučio da raspiše Javni poziv za izbor dvoje sudija Ustavnog suda Crne Gore. Sjednicu je pratilo izričito negodovanje opozicionih poslanika, upozoravanja da neće dozvoliti nastavak rada i glasanje po ovom pitanju, a na samom kraju bačena je i dimna bomba, zbog čega je predsjednica Božović najavila i podnošenje krivične prijave²³.

Polemika o tome kada i na koji način sudije stiču uslov za prestanak funkcije po osnovu odlaska u starosnu penziju nastavljena je i u slučaju sudije Ustavnog suda Budimira Šćepanovića. Na sjednici Ustavnog suda 17. decembra predsjednica Snežana Armenko odbila je prijedlog troje sudija da se predsjedniku Jakovu Milatoviću pošalje obavještenje o penzionisanju Šćepanovića, koji je shodno Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju uslove stekao još u maju 2024. godine, a prema Zakonu o radu u penziju odlazi tek u maju 2025. godine²⁴. Kako je navedeno, većinski stav u Ustavnom sudu je da sudije u penziju odlaze shodno normama Zakona o radu, dok sudije ostalih sudova obavezuju propisi Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Predsjednik Crne Gore Jakov Milatović zatražio je potom informaciju od Ustavnog suda da li neko od sudija, koji su birani shodno konkursu koji oglašava Predsjednik, ispunjava uslove za odlazak u penziju. Sutkinja Đuranović je komentarišući odluku Ustavnog odbora izjavila da premijer Spajić i predsjednik Skupštine Andrija Mandić krše Ustav, s ciljem da se Ustavni sud pretvori u "protočni bojler parlamentarne većine".²⁵ Ministar pravde Bojan Božović je istakao da nije nadležnost Skupštine da cijeni u kojoj formi će Ustavni sud informisati Ustavni odbor o nečemu što je obaveza Ustavnog suda i podsjetio da se događa gotovo istovjetna situacija kao sa slučajem sudije Dragoljuba Draškovića iz 2021. godine kada je tadašnji predsjednik suda informisao nadležni skupštinski odbor o ispunjavanju uslova za odlazak u penziju ovog sudije bez odluke donijete na sjednici Ustavnog suda.²⁶

23 Božović: Podnijecu krivičnu prijavu protiv Abdića, da se istraži ko je unio i zapalio dimnu bombu, *CdM*, 24. 12. 2024. godine, dostupno na:

[bozovic-podnijecu-krivicnu-prijavu-protiv-abdica-da-se-istrazi-ko-je-unio-i-zapalio-dimnu-bombu](#)

24 Armenko odbila predlog troje sudija da obavijeste Milatovića o sticanju uslova za penzionisanje Šćepanovića, *Vijesti*, 18. 12. 2024. godine, dostupno na:

[armenko-odbila-predlog-troje-sudija-da-obavijeste-milatovica-o-sticanju-uslova-za-penzionisanje-scepanovica](#)

25 Đuranović: Spajić i Mandić krše Ustav, plan je da se Ustavni sud pretvori u protočni bojler skupštinske većine, *Vijesti*, 21.12.2024. godine, dostupno na:

[djuranovic-spajic-i-mandic-krse-ustav-plan-je-da-se-ustavni-sud-pretvori-u-protocni-bojler-skupstinske-vecine](#)

26 Božović: Ustavni sud funkcionalan, Skupština istovjetno postupala i ranije, *Vijesti*, 20. 12. 2024.

godine, dostupno na: [bozovic-ustavni-sud-funkcionalan-skupstina-istovjetovjetno-postupala-i-ranije](#)

Skupština krajem decembra zbog opozicione opstrukcije rada plenuma nije usvojila niz zakona, uključujući i Zakon o budžetu za 2025. godinu; predsjednik Skupštine Andrija Mandić je prije zaključenja sjednice plenuma²⁷ rekao da je prinuđen da poslanicima opozicije izrekne kaznenu mjeru. Tvrdnje o kršenju Ustava pri donošenju odluke o penzionisanju sutkinje Đuranović usporile su i proces formiranja vlasti u Podgorici, dok je formiranje vlasti u Budvi navodno bio i pregovarački kapacitet opozicije, koja bi zauzvrat odblokirala rad Skupštine.²⁸

Dijelu opozicionih poslanika je zbog ometanja rada Skupštine izrečena mjera udaljenja sa sjednice, s mogućnošću prisustva glasanju, ali ne i raspravama na plenumu²⁹. Predsjednik Skupštine Andrija Mandić mjeru udaljenja nije izrekao³⁰ Borisu Mugoši iz Socijaldemokrata, Driti Loli, Nikoli Janoviću, Nikoli Miloviću i Nikoli Rakočeviću iz Demokratske partije socijalista, ali ni nezavisnim poslanicama Jevrosimi Pejović i Radinki Ćinćur. Do samog završetka Jesenjeg zasijedanja krajem februara, Mandić je zakazivao, te sa poslanicima većine, održavao sjednice Skupštine na kojima je usvojen niz zakona, uključujući i budžet za 2025. godinu. Opozicija nije učestvovala u glasanju.

27 Nastavak Sedme posebne sjednice Drugog redovnog zasijedanja, 26.12.2024.

28 DPS-u vlast u Budvi preduslov za dogovor: Šta je Mandić "skuvao" za današnju sjednicu svog kolegijuma u parlamentu, Vijesti, 31. 1. 2025. godine, dostupno na: [dps-u-vlast-u-budvi-preduslov-za-dogovor-sta-je-mandic-skuvao-za-danasnju-sjednicu-svog-kolegijuma-u-parlamentu](#)

29 Član 106, Poslovnik Skupštine Crne Gore ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 051/06 od 4. 8. 2006, 066/06 od 3. 11. 2006, "Službeni list Crne Gore", br. 088/09 od 31. 12. 2009, 080/10 od 31. 12. 2010, 039/11 od 4. 8. 2011, 025/12 od 11. 5. 2012, 049/13 od 22. 10. 2013, 032/14 od 30. 7. 2014, 042/15 od 29. 7. 2015, 052/17 od 8. 8. 2017, 017/18 od 20. 3. 2018, 047/19 od 12. 8. 2019, 112/20 od 24. 11. 2020, 129/20 od 30. 12. 2020, 065/21 od 18. 6. 2021, 048/24 od 24. 5. 2024, 080/24 od 16. 8. 2024)

30 Mandić udaljio poslanike opozicije na 15 dana: "Obaveze prema građanima ne mogu više da čekaju", Vijesti, 3.2.2025. godine, dostupno na: [mandic-udaljio-poslanike-opozicije-na-15-dana-obaveze-prema-gradjanima-ne-mogu-vise-da-cekaju](#)

Statistika zakona

Slaba prohodnost zakonskih rješenja, bez obzira na to da li su predlagači Vlada, poslanici parlamentarne većine ili opozicije, obilježila je posmatrani period rada Skupštine. Od ukupno 67 prijedloga upućenih u skupštinsku proceduru, nije usvojen nijedan poslanički i uprkos tome što je Vlada za gotovo polovinu svojih prijedloga tražila hitno postupanje, parlamentarci su od oktobra 2024. do februara 2025. godine usvojili svega 14 prijedloga zakonskih rješenja.

Od oktobra 2024. godine, poslanici su uputili 11 prijedloga, od kojih nijedan nije usvojen. Jedan je povučen, dok preostalih deset i dalje čeka na odlučivanje. Vlada je dostavila samo 3 pozitivna mišljenja na tri prijedloga poslanika parlamentarne većine. Opozicija je u posmatranom periodu predložila svega jednu izmjenu i dopunu Zakona o radu, koji u skupštinskim fiokama čami od 11. novembra. Poslanici nisu predlagali nove zakone, već se svih 11 prijedloga odnosilo na izmjene i dopune postojećih. Čak i rijetki prijedlozi koji su dobili pozitivno mišljenje Vlade dugo čekaju na usvajanje – poslanici Dane Marković i Dragana Vučević uputili su Predlog zakona o dopunama Zakona o ljekovima još 5. novembra prošle godine, i na njegovo usvajanje se još uvijek čeka. Samo jedan od ukupno jedanaest prijedloga sadrži detaljnu procjenu finansijskog uticaja.

Tek 14 od 56 Vladinih prijedloga našlo je prolaz u crnogorskom parlamentu. Četrdeset prijedloga Vlade je i dalje u proceduri, a pojedini su na čekanju još od samog početka jesenjeg zasijedanja u oktobru prošle godine. Izvršna vlast je zatražila hitno postupanje za čak 21 predlog. Zabrinjavajuća statistika posmatranog perioda je da za više od polovinu, čak 30 Vladinih prijedloga, nije sprovedena javna rasprava, a od 21 upućenih po hitnom postupku, javna rasprava je sprovedena za svega šest zakona. U konačnom, Skupština je za pet mjeseci rada Jesenjeg zasijedanja usvojila 5 izmjena i dopuna postojećih i 9 novih zakonskih rješenja.

Neprohodnost zakonskih rješenja djelimično se može opravdati opozicionom opstrukcijom rada Skupštine, odnosno odgovora opozicije na odluku Ustavnog odbora za penzionise sutkinju Ustavnog suda Draganu Đuranović, nakon čega je rad plenuma bio onemogućen na mjesec dana. Ipak, statistika pokazuje da i kada nije u bojkotu, Skupština u toku Jesenjeg zasijedanja nije radila efikasno, a Vlada nastavlja da predlaže i u proceduru šalje zakone za koje nije sprovedla javnu raspravu, te da za iste traži odlučivanje po hitnom postupku. I kada funkcioniše, Skupština usvaja zakone, odnosno izmjene i dopune kreirane bez temeljnih analiza u netransparentnim procesima.

Skidanje poslaničkog imuniteta i rad Administrativnog odbora

Nerazjašnjen slučaj i bespotrebno prolongiran postupak skidanja poslaničkog imuniteta poslanika Nove srpske demokratije i predsjednika Opštine Nikšić Marka Kovačevića u crnogorskom parlamentu izazivali su polemiku, žustre rasprave i kritike na račun rada Administrativnog odbora, koji više mjeseci ne odlučuje po zahtjevu za skidanje imuniteta upućenog od strane Višeg državnog tužilaštva koje Kovačevića tereti za izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje. Sa druge strane, gotovo neprimjetno, čeka se na skidanje imuniteta poslanika Albanske alijanse Ilira Čapunija, protiv kojeg je još u novembru 2021. godine podignuta optužnica pod navodima da je sa pozicije predsjednika Skupštine opštine Ulcinj nezakonito zaposlio sedam osoba.

Shodno Poslovniku Skupštine³¹, Administrativni odbor nadležan je da razmatra pitanja primjene ili uskraćivanja imuniteta poslanika, i druga pitanja u vezi sa mandatno-imunitetskim pravima poslanika. Krajem septembra prošle godine, Više državno tužilaštvo uputilo je zahtjev da se Kovačeviću ukine poslanički imunitet, jer je protiv njega formiralo predmet zbog krivičnog djela izazivanja nacionalne, rasne i vjerske mržnje.³² Kovačević je sredinom juna na obilježavanju 166. godišnjice od bitke na Grahovu u govoru poručio da će „sa onima koji neće da budu kao braća, nego da liče na Turke, postupati kao prema Turcima“, zbog čega je dao izjavu³³ policiji, rekavši da u tom kontekstu nije pominjao Crnogorce, te da je njegova poruka pomiriteljska.

Predsjednica Administrativnog odbora iz reda Pokreta Evropa sad Jelena Nedović sredinom oktobra negirala je da će skidanje imuniteta Kovačeviću biti tačka dnevnog reda sve dok dok tužilaštvo ne dostavi optužni predlog. Istog dana stigla je reakcija iz VDT-a: obrazloženje da su Administrativnom odboru dostavljeni spisi predmeta, te da se optužni predlog nije mogao ni zatražiti, a kamoli dostaviti³⁴,

31 Član 49, Poslovnik Skupštine Crne Gore

32 Više državno tužilaštvo traži ukidanje imuniteta Kovačeviću zbog postupka u vezi govora na Grahovu, *Vijesti*, 26.9.2024. godine, dostupno na: <https://www.vijesti.me/vijesti/politika/725956/vise-tuzilastvo-trazi-ukidanje-imuniteta-kovacevicu-zbog-postupka-u-vezi-govora-na-grahovu>

33 Kovačević: Nisam pominjao Crnogorce niti bilo koji narod u negativnom kontekstu, akcenat sam stavio na pomirenje, *Vijesti*, 16. 6. 2024. godine, dostupno na: https://www.vijesti.me/vijesti/politika/711798/kovacevic-nisam-pominjao-crnogorce-niti-bilo-koji-narod-u-negativnom-kontekstu-akcenat-sam-stavio-na-pomirenje?utm_source=vijesti&utm_medium=article_related&utm_campaign=article_intext_related

34 Nedović traži nešto čega još nema: Administrativnom odboru stigli spisi predmeta Kovačević, *Vijesti*, 18. 10. 2024. godine, dostupno na: <https://www.vijesti.me/vijesti/politika/728817/nedovic-trazi-nesto-cega-jos-nema-administrativnom-odboru-stigli-spisi-predmeta-kovacevic>

jer isti nije ni podignut protiv Kovačevića. Tom prilikom, iz tužilaštva su demantovali tvrdnje Nedović da je zahtjevom uopšte i tražen optužni predlog.

Mjesecima nakon, skidanje imuniteta nije došlo na dnevni red, zbog čega VDT sredinom decembra šalje urgenciju, a zatim i izdaje saopštenje 18. februara ove godine – gotovo pola godine otkad je Administrativnom odboru upućen prvi zahtjev. Nedović je početkom februara gostujući u emisiji Načisto³⁵ navela i da se taj zahtjev uopšte ne nalazi u radu odbora, jer je tužilaštvo zatražilo skidanje imuniteta dopisom. Tom prilikom, rekla je da kao predsjednica odbora ne može donijeti odluku na osnovu „toga što je neki medij nešto objavio“...

Nepostupanje po zahtjevu tužilaštva da se poslaniku Iliru Čapuniju skine imunitet gotovo godinu dana odlaže suđenje bivšim čelnicima Opštine Ulcinj, optuženim za nezakonito zapošljavanje u toj opštini. Optužnica je podignuta još u novembru 2021. godine protiv bivšeg predsjednika opštine Ljora Nrekića, sekretara za budžet i finansije Seada Osmanovića, bivšeg sekretara za komunalne djelatnosti i zaštitu životne sredine Mustafe Gorana, načelnika Službe za zaštitu i spašavanje Saubiha Mehmetija, sekretara Komunalne policije i bivšeg predsjednika Skupštine opštine Milazima Mustafe, i tadašnjeg predsjednika Skupštine opštine Ulcinj, a sadašnjeg poslanika u Skupštini Ilira Čapunija.

Čapuni je stupio na poslaničku funkciju verifikacijom mandata u novembru 2023. godine, početkom 28. saziva Skupštine. Više puta odlagana suđenja i mnogobrojni zahtjevi za skidanje imuniteta nisu natjerala Administrativni odbor da se ovim pitanjem pozabavi u Skupštini. Od februara 2024. godine Viši sud je uputio čak 3 zahtjeva i urgenciju da se Čapuniju skine imunitet³⁶, kako bi se krivični postupak aktivirao. Čapuni je dopisom početkom marta prošle godine izjavio da se odriče poslaničkog imuniteta³⁷ kako bi u postupku koji je u toku „dokazao da nije počinio djelo koje mu se stavlja na teret“.

Do danas, Administrativni odbor ignoriše zahtjeve i urgencije u oba postupka skidanja poslaničkog imuniteta. Ipak, od promjene vlasti 2020. godine, postoje i slučajevi koji su pokazali da ovaj odbor može i umije ekspresno da odlučuje o zahtjevima tužilaštva kada je u pitanju skidanje imuniteta poslanika opozicije.

35 Načisto: Kriza vlasti - padaju li maske, od Podgorice do Beograda, Televizija Vijesti, 30. 1. 2025. godine, dostupno na: [watch](#)

36 Viši sud čeka da Skupština ukine imunitet Čapunija, Vijesti, 13.2.2025. godine, dostupno na: <https://www.vijesti.me/vijesti/crna-hronika/745263/visi-sud-ceka-da-skupstina-ukine-imunitet-capuniju>

37 Čapuni se "odrekao" imuniteta, Vijesti, 2. 3. 2024. godine, dostupno na: <https://www.vijesti.me/vijesti/politika/696543/capuni-se-odrekao-imuniteta>

Svega šesnaest dana od podnošenja zahtjeva za skidanje imuniteta poslanicima Predragu Boškoviću, Ivanu Brajoviću, Damiru Šehoviću, Suzani Pribilović i Dragici Sekulić, bilo je potrebno Administrativnom odboru da odluči po dopisu Specijalnog državnog tužilaštva³⁸, koje ih tereti da su kao dio Vladine Komisije za rješavanje stambenih pitanja zloupotrijebili službeni položaj. Tu inicijativu su na odboru podržali i poslanici Demokratske partije socijalista i Socijaldemokrata, čiji funkcioneri su obuhvaćeni optužnicom. Administrativni odbor je jednoglasno podržao ovu odluku na sjednici 22. decembra 2022. godine, ali se na glasanje u plenumu čekao april iduće godine. Opozicija je tada bojkotovala rad Skupštine i nije učestvovala u glasanju, jer je 16. marta bivši predsjednik države Milo Đukanović donio ukaz o raspuštanju Skupštine.

Administrativni odbor jednoglasno je prihvatio prijedlog za skidanje imuniteta poslaniku Demokratske partije socijalista Petru Ivanoviću u februaru 2021. godine³⁹, u okviru istrage o nepravilnosti prilikom raspodjele i trošenja novca od poljoprivrednog kredita iz Abu Dabi fonda. Na istoj sjednici imunitet nije skinut poslanicima parlamentarne većine, uprkos zahtjevima SDT-a. I ovog puta, članovi Odbora iz reda parlamentarne opozicije glasali su za skidanje imuniteta svim poslanicima, pa i onima iz redova partije čiji su član.

38 Administrativni odbor predložio ukidanje imuniteta za pet poslanika DPS-a i SD-a, *Vijesti*, 22. 12. 2022. godine, dostupno na:

<https://www.vijesti.me/vijesti/politika/636022/administrativni-odbor-predlozio-ukidanje-imuniteta-za-pet-poslanika-dps-a-i-sd-a>

39 Odbor jednoglasno prihvatio predlog za skidanje imuniteta Ivanoviću, *Vijesti*, 7. 7. 2021. godine,

dostupno na: [raspravljaju-o-skidanju-imuniteta-ivanovicu-krapovicu-knezevicu-raicevicu-i-popovic](#)

Zaključak

Ključni događaj koji je obilježio Jesenje zasijedanje Skupštine Crne Gore bila je opoziciona blokada rada parlamenta, uslovljena penzionisanjem sutkinje Ustavnog suda Dragane Đuranović odlukom Ustavnog odbora od 17. decembra 2024. godine. Skupština Crne Gore u decembru nije usvojila budžet za 2025. godinu, te je u narednu ušla sa privremenim finansiranjem. Parlament je nastavio sa turbulentnim načinom funkcionisanja, što je u konačnom negativno uticalo na sprovođenje nadzorne uloge zakonodavnog doma.

Vlada Crne Gore nastavila je sa praksom upućivanja zakona u skupštinsku proceduru po hitnom postupku; u konačnom, ni to nije pomoglo da Skupština Crne Gore "proradi", što najbolje pokazuje podatak da je za četiri mjeseca Jesenjeg zasijedanja usvojeno svega 14 prijedloga zakona, od kojih nijedan nije bio upućen od strane poslanika. Unaprjeđenje zakonodavne uloge skupštinskih odbora mora ići kroz mehanizam sprovođenja odgovarajućih rasprava koje će pratiti dostavljeno mišljenje Vlade na zakonske prijedloge prije usvajanja istih na sjednicama skupštinskih odbora.

Za razliku od Proljećnog, premijer se odazivao i ispoštovao poslaničku obavezu da se premijerski sat održi najmanje jednom dvomjesečno u toku redovnog zasijedanja. Ipak, same sjednice premijerskog sata pratile su žustre rasprave poslanika parlamentarne većine i opozicije, dok je poslednja, održana krajem decembra, praktično otkazana opozicionom fizičkom blokadom skupštinske govornice.

Poslanici i poslanice Skupštine Crne Gore i dalje u nedovoljnoj mjeri koriste resurse Istraživačkog centra i Parlamentarne budžetske kancelarije (PBK) pri izradi zakonskih predloga. Kontrolna saslušanja, sa posebnim akcentom na manjinske inicijative, ostaju bez potrebne većine, bez obzira što je "prolaz" garantovan Poslovníkom Skupštine Crne Gore. Kada je u pitanju kontrolna uloga, potrebno je u što kraćem vremenskom roku održati parlamentarna saslušanja i omogućiti prohodnost takozvanih "manjinskih" inicijativa, shodno normama Poslovníka Skupštine Crne Gore, a što je uočen problem i u toku Proljećnjeg zasijedanja Skupštine. I u ovom posmatranom periodu, parlamentarna saslušanja nisu praćena odgovarajućim setom zaključaka i preporuka, i potrebno je uspostaviti funkcionalan i efektivan mehanizam praćenja realizacije zaključaka i preporuka, kako bi se do kraja sprovela kontrolna funkcija skupštinskih odbora.

U konačnom, Administrativni odbor mora ispoštovati poslovničku obavezu i uredno postupati po zahtjevima tužilaštva da se poslanicima protiv kojih je formiran predmet skine poslanički imunitet, bez selektivnosti u radu.

Izvori

- Poslovnik Skupštine Crne Gore ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 051/06 od 4. 8. 2006, 066/06 od 3. 11. 2006, "Službeni list Crne Gore", br. 088/09 od 31. 12. 2009, 080/10 od 31. 12. 2010, 039/11 od 4. 8. 2011, 025/12 od 11. 5. 2012, 049/13 od 22. 10. 2013, 032/14 od 30. 7. 2014, 042/15 od 29. 7. 2015, 052/17 od 8. 8. 2017, 017/18 od 20. 3. 2018, 047/19 od 12. 8. 2019, 112/20 od 24. 11. 2020, 129/20 od 30. 12. 2020, 065/21 od 18. 6. 2021, 048/24 od 24. 5. 2024, 080/24 od 16. 8. 2024)
- Pravila za izradu istraživačkih radova ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 51/06,66/06 i "Službeni list CG" br. 88/09, 80/10, 39/11, 25/12 i 49/13)
- Odluka o posebnim savjetnicima Skupštine Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 081/18 od 20. 12. 2018.)
- Zakon o radu (Službeni list Crne Gore, br. 74/2019,8/2021, 59/2021, 68/2021, 145/2021, 77/2024, 84/2024)
- Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 054/03 od 29. 9. 2003, 039/04 od 9. 6. 2004, 061/04 od 7. 10. 2004, 079/04 od 23. 12. 2004, 081/04 od 30. 12. 2004, 029/05 od 9. 5. 2005, 014/07 od 12. 3. 2007, 047/07 od 7. 8. 2007, "Službeni list Crne Gore", br. 012/07 od 14. 12. 2007, 013/07 od 18. 12. 2007, 079/08 od 23. 12. 2008, 014/10 od 17. 3. 2010, 078/10 od 29. 12. 2010, 034/11 od 12. 7. 2011, 039/11 od 4. 8. 2011, 040/11 od 8. 8. 2011, 066/12 od 31. 12. 2012, 036/13 od 26. 7. 2013, 038/13 od 2. 8. 2013, 061/13 od 30. 12. 2013, 006/14 od 4. 2. 2014, 060/14 od 31. 12. 2014, 060/14 od 31. 12. 2014, 010/15 od 10. 3. 2015, 044/15 od 7. 8. 2015, 042/16 od 11. 7. 2016, 055/16 od 17. 8. 2016, 080/20 od 4. 8. 2020, 145/21 od 31. 12. 2021, 145/21 od 31. 12. 2021, 086/22 od 3. 8. 2022, 099/23 od 3. 11. 2023, 125/23 od 31. 12. 2023, 077/24 od 5. 8. 2024, 011/25 od 10. 2. 2025)
- Zakon o Ustavnom sudu Crne Gore (Službeni list Crne Gore, br. 11/2015 i 55/2019)
- Nastavak Sedme posebne sjednice Drugog redovnog zasijedanja, decembar 2024. godine, dostupno na:
<https://www.youtube.com/live/hcs9uLMYI-o?si=U95Di9s43zfU6ljj>

- 11. sjednica Ustavnog odbora, Skupština Crne Gore, decembar 2024. godine, dostupno na:
https://www.youtube.com/live/OLnxkNrE9kU?si=ex_XuT4LUg_d2sxl
- Nastavak Šeste sjednice Prvog redovnog zasijedanja, Skupština Crne Gore, jul 2024. godine, dostupno na: [watch](#)
- Programsko budžetiranje u Crnoj Gori: Doprinos rodnoj ravnopravnosti ili samo štrik, Institut alternativa, Decembar 2023. godine, dostupno na:
<https://institut-alternativa.org/programsko-budzetiranje-u-crnoj-gori-doprinos-rodnoj-ravnopravnosti-ili-samo-strik/>
- Skupština Crne Gore u 2024. godini: Kako se usvajaju zakoni?, Institut alternativa, jun 2025. godine, dostupno na:
[skupstina-crne-gore-u-2024-godini-kako-se-uvajaju-zakoni](#)
- Monitoring izvještaj: Rad Skupštine - Prolječno zasijedanje, Institut alternativa, dostupno na:
[monitoring-izvjestaj-rad-skupstine-proljecno-zasijedanje](#)
- Osam mjeseci od inicijative do saslušanja: Odbor konačno razmotrio izvještaj DRI o CEDIS-u, Institut alternativa, oktobar 2024. godine, dostupno na:
[osam-mjeseci-od-inicijative-do-saslusanja-odbor-konacno-razmotrio-izvjestaj-dri-o-cedis-u](#)
- Mandić: Nova stavka u budžetu, svaki poslanik može angažovati savjetnika, Vijesti, novembar 2024. godine, dostupno:
https://www.vijesti.me/vijesti/politika/732330/mandic-nova-stavka-u-budzetu-svaki-poslanik-moze-angazovati-savjetnika?utm_source=vijesti&utm_medium=article_related&utm_campaign=article_intext_related
- Bruka za brukom u Skupštini: Prvo verbalni sukob Nenezića i Pejovića, pa Mugoše i Ivanovića, Vijesti, novembar 2024. godine, dostupno na:
[video-bruka-za-brukom-u-skupstini-prvo-verbalni-sukob-nenezica-i-pejovica-pa-mugose-i-ivanovica](#)
- Spajić nagovijestio da neće doći u Skupštinu: Svi odgovori već objavljeni, Vijesti, novembar 2024. godine, dostupno na:
<https://www.vijesti.me/vijesti/politika/738075/spajic-nagovijestio-da-nee-doci-u-skupstinu-svi-odgovori-vec-objavljeni>

- Mandić: Razumijem Spajića, poslanike koji su remetili red obavijestiću o izrečenoj mjeri, *Vijesti*, decembar 2024. godine, dostupno na: <https://www.vijesti.me/vijesti/politika/738080/mandic-razumijem-spajica-poslanike-koji-su-remetili-red-obavijesticu-o-izrecenoj-mjeri>
- Odbijena inicijativa za kontrolno saslušanje Spajića, Šaranovića i čelnika sektora bezbjednosti, *Vijesti*, novembar 2024. godine, dostupno na: [odbijena-inicijativa-za-kontrolno-saslusanje-spajica-saranovica-i-celnika-sektora-bezbjednosti](#)
- Armenko odbila predlog troje sudija da obavijeste Milatovića o sticanju uslova za penzionisanje Šćepanovića, *Vijesti*, decembar 2024. godine, dostupno na: [armenko-odbila-predlog-troje-sudija-da-obavijeste-milatovica-o-sticanju-uslova-za-penzionisanje-scepanovica](#)
- Đuranović: Spajić i Mandić krše Ustav, plan je da se Ustavni sud pretvori u protočni bojler skupštinske većine, *Vijesti*, decembar 2024. godine, dostupno na: [djuranovic-spajic-i-mandic-krse-ustav-plan-je-da-se-ustavni-sud-pretvori-u-protocni-bojler-skupstinske-vecine](#)
- Božović: Ustavni sud funkcionalan, Skupština istovjetno postupala i ranije, *Vijesti*, decembar 2024. godine, dostupno na: [bozovic-ustavni-sud-funkcionalan-skupstina-istovjetovjetno-postupala-i-ranije](#)
- DPS-u vlast u Budvi preduslov za dogovor: Šta je Mandić "skuvao" za današnju sjednicu svog kolegijuma u parlamentu, *Vijesti*, januar 2025. godine, dostupno na: [dps-u-vlast-u-budvi-preduslov-za-dogovor-sta-je-mandic-skuvao-za-danasnju-sjednicu-svog-kolegijuma-u-parlamentu](#)
- Mandić udaljio poslanike opozicije na 15 dana: "Obaveze prema građanima ne mogu više da čekaju", *Vijesti*, februar 2025. godine, dostupno na: [mandic-udaljio-poslanike-opozicije-na-15-dana-obaveze-prema-gradjanima-ne-mogu-vise-da-cekaju](#)
- Više državno tužilaštvo traži ukidanje imuniteta Kovačeviću zbog postupka u vezi govora na Grahovu, *Vijesti*, septembar 2024. godine, dostupno na: <https://www.vijesti.me/vijesti/politika/725956/vise-tuzilastvo-trazi-ukidanje-imuniteta-kovacevicu-zbog-postupka-u-vezi-govora-na-grahovu>

- Kovačević: Nisam pominjao Crnogorce niti bilo koji narod u negativnom kontekstu, akcenat sam stavio na pomirenje, *Vijesti*, jun 2024. godine, dostupno na:
https://www.vijesti.me/vijesti/politika/711798/kovacevic-nisam-pominjao-crnogorce-niti-bilo-koji-narod-u-negativnom-kontekstu-akcenat-sam-stavio-na-pomirenje?utm_source=vijesti&utm_medium=article_related&utm_campaign=article_intext_related
- Nedović traži nešto čega još nema: Administrativnom odboru stigli spisi predmeta Kovačević, *Vijesti*, oktobar 2024. godine, dostupno na:
<https://www.vijesti.me/vijesti/politika/728817/nedovic-trazi-nesto-cega-jos-nema-administrativnom-odboru-stigli-spisi-predmeta-kovacevic>
- Načisto: Kriza vlasti - padaju li maske od Podgorice do Beograda, Televizija Vijesti, januar 2025. godine, dostupno na:
https://www.youtube.com/watch?v=SrWfyukjPnI&list=PLR5bmsffeVNVknL_zlxLxrAs6kl_Uqb7T&index=9
- Viši sud čeka da Skupština ukine imunitet Čapunija, *Vijesti*, februar 2025. godine, dostupno na:
<https://www.vijesti.me/vijesti/crna-hronika/745263/visi-sud-ceka-da-skupstina-ukine-imunitet-capuniju>
- Čapuni se "odrekao" imuniteta, *Vijesti*, mart 2024. godine, dostupno na:
<https://www.vijesti.me/vijesti/politika/696543/capuni-se-odrekao-imuniteta>
- Administrativni odbor predložio ukidanje imuniteta za pet poslanika DPS-a i SD-a, *Vijesti*, decembar 2022. godine, dostupno na:
<https://www.vijesti.me/vijesti/politika/636022/administrativni-odbor-predlozio-ukidanje-imuniteta-za-pet-poslanika-dps-a-i-sd-a>
- Odbor jednoglasno prihvatio predlog za skidanje imuniteta Ivanoviću, *Vijesti*, jul 2021. godine, dostupno na:
<https://www.vijesti.me/vijesti/politika/588817/odbor-jednoglasno-prihvatio-predlog-za-skidanje-imuniteta-ivanovicu>
- Vuković: Večeras je u Skupštini Crne Gore izvršen ustavni puč, počinjemo novu fazu borbe za demokratiju, *Portal analitika*, decembar 2024. godine, dostupno na:
[vukovic-veceras-je-u-skupstini-crne-gore-izvršen-ustavni-puc-pocinjemo-novu-fazu-borbe-za-demokratiju](https://www.vijesti.me/vijesti/politika/728817/vukovic-veceras-je-u-skupstini-crne-gore-izvršen-ustavni-puc-pocinjemo-novu-fazu-borbe-za-demokratiju)

- Božović: Podnijeću krivičnu prijavu protiv Abdića, da se istraži ko je unio i zapalio dimnu bombu, *CdM*, decembar 2024. godine, dostupno na: [bozovic-podnijecu-krivicnu-prijavu-protiv-abdica-da-se-istrazi-ko-je-unio-i-zapalio-dimnu-bombu](#)
- Premijerski sat: Odgovori predsjednika Vlade Milojka Spajića na poslanička pitanja, Vlada Crne Gore, 22. 11. 2024. godine, dostupno na: <https://www.gov.me/clanak/premijerski-sat-odgovori-predsjednika-vlade-milojka-spajica-na-poslanicka-pitanja-6>

O Institutu alternativa

Institut alternativa osnovan je 2007. godine u Podgorici sa misijom snaženja demokratskih procesa i dobrog upravljanja u Crnoj Gori, kroz istraživanje i analizu opcija javne politike, kao i monitoring rada javne uprave.

Djelujemo kao istraživački centar (think tank) i bavimo se dobrim upravljanjem, transparentnošću i odgovornošću kroz tri glavna programa: I) reforma javne uprave; II) odgovorne javne finansije; III) vladavina prava.

Više o našem radu saznajte na www.institut-alternativa.org